

Начало > Семейноправни въпроси и наследство > Развод и законна раздяла

Развод и законна раздяла

Унгария

1 Какви са условията за получаване на развод?

Съдът може да постанови развод по искане на единия или двамата съпрузи при дълбоко и непоправимо разстройство на брака. При постановяване на развод от първостепенно значение трябва да бъдат висшите интереси на общите непълнолетни деца на съпрузите.

2 Какви са основанията за развод?

Развод може да бъде постановен на основание дълбоко и непоправимо разстройство на брака. Съдът събира доказателства в това отношение. Той може да разпорежи събиране на необходимите доказателства и по собствен почин. Окончателното и общо волеизявление на съпрузите (тяхното взаимно съгласие) за развод, освободено от неправомерно влияние, е показателно за дълбоко и непоправимо разстройство на брака им. Може да бъде установено, че бракът е напълно и непоправимо разрушен, по-специално ако съпрузите вече не живеят заедно като двойка и — въз основа на процеса, довел до разделяне на двойката, и продължителността на периода, през който те са живели поотделно — тяхното събиране е малко вероятно.

Общото и окончателно волеизявление на съпрузите за развод, направено без неправомерно влияние, се счита за достатъчно доказателство за разстройство на брака. Следователно, в случай на такова общо волеизявление, не е необходимо подробно разглеждане на горепосочените причини, които водят до раздяла.

Решението на съпрузите може да се счита за окончателно, ако те са постигнали споразумение относно упражняването на родителските права над техните общи деца, поддържането на лични отношения между отсъстващия родител и детето, издръжката, ползването на семейното жилище и — ако е поискана — издръжката за съпруга/та (тяхното споразумение трябва да бъде утвърдено от съда). Ако съпрузите се договорят да упражняват родителските права съвместно, не е необходимо да се договорят за поддържане на лични отношения с детето. Те обаче трябва да определят местоживеенето на детето. В резултат на това обхващат на въпросите, които трябва да бъдат договорени от съпрузите, които получават развод по взаимно съгласие, зависи от това дали избират да упражняват съвместно родителските права, или не.

Важно е да се отбележи, че за разлика от предходното законодателство Гражданският кодекс вече не предвижда споразумение между съпрузите относно подялбата на семейното имущество.

3 Какви са правните последици от развода за:

Бракът приключва с развода на съпрузите. Когато бъде получен развод, правото на упражняване на родителски права и издръжката на общото дете, личните отношения между родителя и детето, издръжката на някой от съпрузите, ползването на семейното жилище и, в случай на съвместни родителски права, местоживеенето на детето се уреждат чрез съдебно споразумение, ако страните могат да постигнат споразумение, което отговаря на законовите изисквания, или, при отсъствие на споразумение между съпрузите, чрез съдебно решение. Не е необходимо съпрузите да постигнат съгласие за подялба на семейното имущество, за да получат развод от съда.

3.1 личните отношения между съпрузите (напр. фамилното име)

След развода или унищожаването на брака бившите съпрузи продължават да използват същите имена, които са използвали по време на брака. Ако желаят нещо друго, те съобщават това на завеждащия регистратор след развода или унищожаването на брака. Бившата съпруга обаче не може да използва името на бившия си съпруг с наставката, показваща семеен статус на съпруга, ако тя не е използвала това име по време на брака си. По искане на бившия съпруг съдът може да забрани на бившата му съпруга да използва неговото име във форма, с която той може да бъде идентифициран, ако съпругата е осъдена на лишаване от свобода за умишлено престъпление. Ако бившата съпруга сключи следващ брак, тя повече не може да използва името на своя бивш съпруг с наставка, която показва семеен статус на съпруга. Тя не може да си възстанови това право, дори ако се разведе отново.

3.2 подялбата на имуществото на съпрузите

В случай на развод бившите съпрузи вече нямат имуществена съобщност и всеки от тях може да подаде иск за подялба на семейното имущество. Те могат да поискат обезщетение за инвестиции от общите активи в отделни техни активи или инвестиции от отделни техни активи в общите активи, както и за разходите за управление и поддръжка. Не може да се търси обезщетение за разходи, ако съпрузите се отказали правото си на съответните средства. Обезщетение за отделни активи, използвани или напълно изразходвани в рамките на брачните отношения, може да бъде предоставено само в изключителни и надлежно обосновани случаи. Делът на бившите съпрузи от съвместната имуществена общност, с който разполагат към момента на развода, трябва да се разпредели между тях по възможност в натура. Отделни активи, притежавани към момента на развода, също трябва да бъдат разпределени в натура. Ако по някаква причина това не е възможно или би довело до значителна загуба на стойността на активите, в случай на спор методът на подялба ще бъде определен от съда. Не може да се търси обезщетение за липсващи общи и отделни активи, ако съпрузите не притежават съпругеска имуществена общност към момента на техния развод и задължялата страна също няма отделни активи.

Ако съпругеската имуществена общност е разделена въз основа на договор, сключен между съпрузите, такъв договор се счита за валиден, само ако е изготвен в писмен вид в нотариално заверен документ или частен документ, приподписан от адвокат. Тази разпоредба не се прилага по отношение на подялба на движимо имущество, съставляващо част от общото имущество на съпрузите, ако подялбата се е осъществила чрез принудително изпълнение.

Ако съпрузите не са сключвали договор за разделението на общото имущество или сключеният договор не урежда всички претенции, които могат да възникнат при развода, подялбата на семейното имущество и уреждането на претенции може да бъде поискано от съда. Съдът трябва да гарантира, че на нито един от съпрузите не се предоставят неправомерни финансови обезщетения при уреждане на претенциите за имущество.

3.3 малолетните и непълнолетните деца на съпрузите

Родителите са задължени да споделят със своите непълнолетни деца наличните ресурси за издръжка и на двамата съпрузи, дори за сметка на своите собствени ресурси. Това правило не се прилага, ако детето може да покрива своите разумни потребности от работна заплата, спечелена

чрез наемане на работа, или от доходи върху имуществото на детето, или ако детето има пряк родственик, който може да бъде задължен да плаща издръжка. Родителят, на когото е присъдено упражняването на родителски права, осигурява издръжката в натура, докато отсъстващият родител я осигурява предимно в парични средства (издръжка).

Ако издръжка бъде предоставена с определение на съда, дължимата сума за издръжка ще бъде твърдо определена. Съдът може да предвиди в своето решение, че размерът на дължимото обезщетение трябва да се регулира автоматично всяка година в съответствие с индекса на потребителските цени, публикуван ежегодно от Унгарската централна статистическа служба, считано от 1 януари на следващата година. Доколкото е възможно, въпросите за упражняване на родителските права върху детето трябва да се решават по взаимно съгласие между родителите.

Ако родителите не успеят да постигнат съгласие по тези въпроси, съдът ще предостави правото на упражняване на родителски права на родителя, който, по преценка на съда, по-добре може да се грижи за физическото, умственото и моралното развитие на детето. Ако настаняването на детето при който и да е от родителите ще изложи на риск висшите интереси на детето, съдът може да предостави правото на упражняване на родителски права на трето лице, при условие че такова лице само поиска да упражнява родителските права.

Детето има право да поддържа преки лични контакти с отсъстващия родител. Право и задължение на отсъстващия родител е да поддържа редовни лични отношения и преки контакти с детето (право на лични отношения). Родителят или друго лице с право на упражняване на родителски права не трябва да нарушава правото на лични отношения.

Родителят с право на упражняване на родителски права и отсъстващият родител трябва да си сътрудничат — като зачитат семейния живот и правото на мир на другата страна — за осигуряване на балансираното развитие на детето. Родителят с право на упражняване на родителски права трябва редовно да предоставя информация на отсъстващия родител относно развитието, здравето и учебните занимания на детето и не може да откаже такава информация, ако му бъде поискана от отсъстващия родител.

Родителите, които живеят разделени, упражняват съвместно своите права по отношение на основните въпроси, свързани с бъдещето на детето, дори ако правото на упражняване на родителски права е предоставено на единия от тях, въз основа на тяхното общо споразумение или решение от съда, освен ако родителските права на отсъстващия родител са ограничени или отнети от съда. Основните въпроси, свързани с бъдещето на детето, включват използването или промяната на името на малолетното дете, неговото или нейното място на пребиваване, различно от местопребиваването, което детето споделя с родителя с право на упражняване на родителски права, неговото или нейното място на престой в чужбина за постоянно пребиваване или установяване, както и националността, образованието и кариерата на детето.

3.4 задължението за изплащане на издръжка на другия съпруг?

Съпруг може да поиска издръжка от другия съпруг след законна раздяла или, в случай на развод, бивш съпруг може да поиска такава издръжка от другия бивш съпруг, ако се нуждае от такава не по своя вина, освен ако (бившият) съпруг, който иска издръжка, не е загубил правото си на такава издръжка поради неговото или нейното поведение по време на брака. Плащането на издръжка не трябва по никакъв начин да застрашава поминъка на бившия съпруг, длъжен да плаща издръжка, и този на лицето(ата), което/които последният трябва да поддържа едновременно с бившия/ата съпруг/а, изискващ/а издръжка. Задължението за плащане на издръжка може да има ограничен срок, ако може да се предположи, че страната, която иска издръжка, вече няма да се нуждае от такава след изтичането на този срок.

Ако съпругът или бившият съпруг иска издръжка с оглед на влошаване на неговата или нейната ситуация за период над пет години след законна раздяла, такова искане може да бъде удовлетворено само при основателни мотиви и в изключителни случаи. Ако съпрузите са живели заедно като двойка по-малко от една година и нямат общи деца от брака, бившият съпруг в нужда има право на издръжка само за срок, равен на продължителността на техния съвместен живот. При основателни мотиви и в изключителни случаи съдът може да разпорежи изплащането на издръжка за по-дълъг период.

4 Какво на практика означава правният термин „законна раздяла“?

Законната раздяла на съпрузи бележи края на съвместния им брачен живот. След като тя се е състояла, от съда може да се иска, наред с други неща, подялбата на семейното имущество.

5 Какви са условията за законна раздяла?

Началото и краят на съвместния живот на съпрузите като двойка, а оттам и периодът, за който те са имали имуществена съобщност, ще бъдат установени чрез преценка на съда. При упражняване на своята оперативна самостоятелност съдът трябва да направи внимателен преглед на различни аспекти от живота на съпрузите като семейна двойка (сексуални отношения, икономическа взаимозависимост, общ семеен дом и домакинство, израз на единството на двойката, отглеждани общи деца, роднини, полагане на грижи за детето от всеки от съпрузите, и т.н.) Ето защо съдът установява дали съвместният живот на съпрузите като семейна двойка продължава или е приключил чрез едновременен анализ на всички участващи взаимосвързани икономически, семейни, емоционални фактори и фактори, свързани с волята на страните. Фактът, че някой или няколко от тях липсват, не означава непременно, че съвместният живот на съпрузите като семейна двойка е приключил, особено ако е налице обективна причина за подобна липса.

6 Какви са правните последици от законната раздяла?

В резултат на законната раздяла, която бележи края на съвместния им брачен живот, съпрузите са свободни да търсят разделяне на семейното имущество. На този етап бракът все още не е унищожен по закон, но съпрузите могат да придобиват активи независимо, с изключение на предварително съществуваща обща собственост. По отношение на последната съпрузите могат да вземат решения само заедно, тъй като презумпцията за съгласие вече не съществува. Ако съпрузите имат общи деца, те трябва да се споразумеят за споделянето на родителските права.

7 Какво означава на практика терминът „унищожаване на брака“?

Бракът може да се счита за унищожен, само ако е обявен за унищожен със съдебно решение, постановено от съда в производство за унищожаване на брака. Решението за обявяване на брака за унищожен се прилага за всяко участващо лице. Правните последици от обявяването на брака за унищожен са установени в законодателството.

8 Какви са условията за унищожаване на брака?

Бракът е нищожен, ако все още съществува предходен брак или регистрирано партньорство на някоя от страните. Освен това бракът е нищожен, ако страните по брака помежду си са роднини по права линия или брат и сестра, ако някой от съпрузите е дете на сестра или брат на другия съпруг, или ако някой от съпрузите е осиновител на другия съпруг. Ако някоя от страните е встъпила в брак като запретиено лице в резултат на декларация за недееспособност, бракът е нищожен. Бракът е нищожен също ако, въпреки че съответното лице не е поставено под запрещение към момента на сключването на брака, той или тя е бил/а в напълно недееспособно състояние. Бракът е нищожен, ако страните по брака не са присъствали едновременно, когато са обявили намерението си за сключване на брак. Ако някоя от страните по брака е непълнолетно лице, бракът

е нищожен. По изключение непълнолетни лица могат да сключват брак с предварителното одобрение на органа по настойничество и закрила на детето. Органът по настойничество и закрила на детето може да даде такова одобрение само в надлежно обосновани случаи и само ако съответното непълнолетно лице е най-малко на 16-годишна възраст.

9 Какви са правните последици от унищожаването на брака?

Ако и двамата съпрузи са сключили добросъвестно брак, който впоследствие е унищожен, правните последици на брака по отношение на собствеността са същите, както в случая на валиден брак. Когато бракът бъде унищожен, съпрузите могат да предявяват своите искове по отношение на собствеността в съответствие със същите правила, които се прилагат в случай на развод, даден от съда. Ако само един от съпрузите е встъпил в брака добросъвестно, тези правила ще се прилагат само по негово/нейно искане.

След унищожаването на брака съпрузите запазват името, което са използвали по време на брака. Ако желаят нещо друго, те съобщават това на завеждащия регистратор след унищожаването. Бившата съпруга обаче не може да използва името на бившия си съпруг с наставката, показваща семеен статус на съпруга, ако тя не е използвала това име по време на брака.

Унищожаването на брака не засяга презумпцията за бащинство.

10 Съществуват ли алтернативни извънсъдебни способи за решаване на въпросите, свързани с развода, без да се стига до съд?

По въпросите за унищожаване на брака и развода съдилищата имат изключителна компетентност.

Ако бракът е унищожен или е постановен развод, съдът трябва да вземе решение относно упражняването на родителските права и издържането на малолетни и непълнолетни деца от брака, дори и при липса на съответен иск, ако е уместно. Съдът ще се произнесе относно допълнителни въпроси (например издържка на съпрузи, ползване на семейното жилище, подялба на семейното имущество), ако е подадено искане в този смисъл. При липсата на искане съдът няма да се произнесе по тези въпроси, които могат да бъдат решени от страните извън съда в договор.

Преди или по време на производството по развода съпрузите могат да поискат медиация по тяхна инициатива или по инициатива на съда, за да се постигне споразумение по спорните въпроси, свързани с отношенията им и разтрогването на брака им. Споразумението, договорено от страните в резултат на медиация, може да бъде включено в съдебното споразумение.

Ако е необходимо, съдът може да задължи родителите, подали молба за развод, да потърсят медиация по допълнителните въпроси, за да се гарантира подходящо споразумение относно родителските права и необходимото сътрудничество между страните.

11 Къде се подава заявление (иск/искане) за развод/законна раздяла/унищожаване на брака? Какви формалности трябва да бъдат спазени и какви документи трябва да бъдат приложени към заявлението?

За да получи развод, единият от съпрузите трябва да заведе дело за развод срещу другия. Производство за унищожаване трябва да бъде заведено от единия съпруг срещу другия, или от прокурора или друго трето лице, което има право да заведе дело срещу двамата съпрузи. Ако страната, срещу която е заведено производство, вече не е жива, производството трябва да бъде заведено срещу администратор, назначен от съда.

Производството трябва да бъде заведено чрез подаване на молба, която трябва да включва следното: компетентния съд; имената, местата на пребиваване, както и статута в производството на страните и техния(ите) представител(и), ако има такива; правото, което следва да бъде приложено, и фактите, допълнени с доказателства, които служат като основание за това право; уточнения, от които може да се установи обхватът на компетентност и юрисдикцията на съда; както и изрично искане (искова молба) за произнасяне на съда. В молбата за развод трябва да са включени подробности, свързани с брака, с раждането на живи деца от брака и, ако е необходимо, всякакви данни, от които може да бъде установено правото за подаване на искова молба. Като приложение молбата трябва да включва и подкрепящи документи за посочените по-горе данни и документа (или неговото копие или извлечение), очертаващ фактите, посочени от ищеца като доказателства, както и документи, от които може да се установи обхватът на компетентност и юрисдикцията на съда, а също и други обстоятелства, които автоматично трябва да бъдат взети под внимание, с изключение на данните, които могат да бъдат проверени с лична карта. В последния случай това трябва да бъде посочено в молбата.

В съответствие с общите правила за компетентност, компетентният съд по делото за развод ще бъде съдът, на който е подсъдно мястото на пребиваване на ответника. Ако ответникът не разполага с място на пребиваване в Унгария, юрисдикцията се установява въз основа на мястото на престой на ответника. Ако мястото на престой на ответника е неизвестно или е в чужбина, ще се вземе предвид неговото/нейното последно място на пребиваване в Унгария. Ако то не може да бъде установено или ако ответникът не е имал такова, юрисдикцията ще бъде установена въз основа на мястото на пребиваване на ищеца или, ако това не е възможно, неговото или нейното място на престой. Освен това съдът, който е компетентен в областта, където се намира последното общо място на пребиваване на съпрузите, също ще има компетентност по делото. Това означава, че ищецът може свободно да избере да подаде молбата до съда, който е компетентен в съответствие с общите правила за компетентност, или до съда, който е компетентен въз основа на последното общо място на пребиваване на съпрузите.

Ако няма компетентен национален съд, който може да бъде определен да гледа делото за развод в съответствие с посочените по-горе правила, компетентност ще има Централният районен съд на Пещ.

След като бракоразводното дело е заведено пред даден съд, този съд ще има изключителна компетентност по всички нови производства, образувани във връзка със същия брак по брачни дела относно имуществени права, произтичащи от брачните отношения.

12 Може ли да бъде получена правна помощ за покриване на разходите по производството?

Вижте темата „Правна помощ“.

13 Възможно ли е да се обжалва решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака?

Решението може да бъде обжалвано. Не може обаче да бъде предявен иск за съдебен контрол или преразглеждане на съдебни решения за унищожаване на брака или решения за развод по отношение на самото унищожаване или самия развод.

14 Какво следва да се направи, за да се признае в държавата членка решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, което е издадено от съд в друга държава членка?

Съгласно член 21, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 решение, постановено в една държава членка, се признава автоматично в другата държава членка; следователно, като общо правило, не се изискват специални процесуални действия за признаване. В съответствие с член 37 от регламента страната, която иска признаване, трябва да представи следните документи:

копие от съдебното решение, предмет на молбата, отговарящо на условията за установяване на неговата достоверност; и

сертификата, посочен в член 39 от регламента, издаден от съд или орган от държавата членка по произход чрез формуляра, поместен в приложение I към регламента; и

в допълнение, в случай на съдебно решение, постановено при неявяване на ответника, оригинал или заверено копие на документа, удостоверяващ, че на отсъстващата страна е връчен документът за образуване на производството или равностоен документ, или друг документ, указващ че ответникът е приел решението на съда недвусмислено.

В съответствие с член 38 от регламента съдът или органът може да освободи съответната страна от задължението за представяне на последните два документа, ако намери, че разполага с достатъчно информация. Съдът/органът може също така да поиска превод на документите, който трябва да бъде прикрепен към посочените по-горе документи и който унгарските съдилища и органи като цяло са в състояние да осигурят. В съответствие с член 21, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 всяко заинтересовано лице може да подаде искане решението, издадено в друга държава членка, да бъде признато. В този случай страната, която иска признаване, трябва да подаде искането си заедно с приложените горепосочени документи до компетентния съд, който ще бъде районният съд (*járásbíróság*), функциониращ в седалището на окръжния съд (*törvényszék*) на мястото на пребиваване или обичайно местопребиваване на ответника в Унгария (в случая на Будапеща това е Централният районен съд на Буда) или, ако ответникът няма нито място на пребиваване, нито обичайно местопребиваване в Унгария, районният съд, който функционира в седалището на областния съд по място на пребиваване или обичайно местопребиваване в Унгария на страната, която иска признаване (в случая на Будапеща това е Централният районен съд на Буда). Ако страната, която иска признаване, не разполага с място на пребиваване или обичайно местопребиваване в Унгария, молбата може да бъде подадена в Централният районен съд на Буда. Съдът ще приложи разпоредбите на членове 28—36 от регламента по време на производството по целесъобразност.

Ако признаването на решението е необходимо за вписване в унгарския регистър за гражданско състояние в съответствие с член 21, параграф 2 от регламента, искането за признаване заедно с документите, изброени по-горе, трябва да бъде представено на завеждащия регистратор.

15 Към кой съд следва да се обърне, за да се противопоставя на признаването на решение за развод/законна раздяла/унищожаване на брака, издадено от съд в друга държава членка? Каква е процедурата в такива случаи?

В съответствие с член 21, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2201/2003 всяко заинтересовано лице може да подаде искане решението, издадено в друга държава членка, да не бъде признато. В този случай оспорващата признаването страна трябва да приложи към молбата си копие от съдебното решение, което отговаря на необходимите условия за установяване на автентичността му, както и сертификата, посочен в член 39 от регламента, издаден от съд или орган от държавата членка на произход чрез формуляра, поместен в приложение I към регламента.

Компетентният съд ще бъде районният съд, функциониращ в седалището на областния съд на мястото на пребиваване или обичайно местопребиваване на ответника в Унгария (в случая на Будапеща това е Централният районен съд на Буда) или, ако ответникът няма нито място на пребиваване, нито обичайно местопребиваване в Унгария, районният съд, който функционира в седалището на областния съд по място на пребиваване или обичайно местопребиваване в Унгария на страната, която оспорва признаването (в случая на Будапеща това е Централният районен съд на Буда). Ако страната, която оспорва признаването, не разполага с място на пребиваване или обичайно местопребиваване в Унгария, молбата може да бъде подадена в Централният районен съд на Буда. Съдът ще приложи разпоредбите на членове 28—36 от регламента към производството по целесъобразност.

16 Кой е приложимият закон при бракоразводни дела, когато съпрузите не живеят в държавата членка на съда, който разглежда делото, или са граждани на различни държави?

Регламент (ЕС) № 1259/2010 на Съвета относно осъществяването на засилено сътрудничество в областта на приложимото право при развод и законна раздяла е приложим в Унгария. Съответно във всички случаи с чуждестранни аспекти правото, прилагано от съдилищата на Унгария, ще бъде правото, определено от регламента. Регламентът — при спазване на ограниченията — дава на съпрузите свободата да избират приложимото право (членове 5—7) и за целите на определянето на приложимото право се установяват критерии за привързване само при липса на валиден избор от страните (членове 8—10).

Тази уеб страница е част от „Вашата Европа“.

Ще се радваме да получим вашите [коментари](#) относно полезността на предоставената информация.

This webpage is part of an EU quality network

Последна актуализация: 17/12/2020

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.